

OSHO

**NECHALI
SME SA
OKLAMATŤ!**

K životu, radosti
a pokoju nevedie
nijaká skratka

OSHO

NECHALI SME SA OKLAMAT'V

K životu, radosti
a pokoju nevedie
nijaká skratka

eastone BOOKS

We Have Been Fooled!

Copyright © 1965, 2023 by OSHO International Foundation,
www.osho.com/copyrights

All rights reserved.

Slovak edition © 2024 by Eastone Group, a.s.

Táto kniha je prekladom pôvodného diela v hindčine s názvom *Jeevan Ki Khoj*. Ide o súbor Oshových prednášok naživo pred poslucháčmi. Všetky Oshove prednášky boli publikované vcelku v knižnej podobe a sú tiež dostupné ako pôvodné audionahrávky. Audionahrávky a úplný archív textov je k dispozícii online v Oshovej knižnici na stránke www.osho.com.

OSHO® je registrovaná obchodná značka OSHO International Foundation,
www.osho.com/trademarks.

Z anglického originálu *We Have Been Fooled* vydaného vydavateľstvom OSHO International Foundation preložila Alica Činčárová. V roku 2024 vydalo vydavateľstvo Eastone Books, Bratislava.
www.eastonebooks.com

Translation © 2024 Mgr. Alica Činčárová
Jazykové úpravy: Mgr. Ivana Fábryová
Layout: Studio Eastone

Tlač: Finidr, s.r.o.

Všetky práva vyhradené.

Okrem použitia ukážok na účely recenzie a kritiky žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná ani šírená v akejkoľvek forme alebo akýmikoľvek prostriedkami bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-8109-761-4

Obsah

Predslov	VII
<i>Kapitola 1</i> Smäd	1
<i>Kapitola 2</i> Cesta	27
<i>Kapitola 3</i> Pohľad na fakty	51
<i>Kapitola 4</i> Brána	83
<i>Kapitola 5</i> Vstup	105
Viac informácií	129
O autorovi	131
O meditačnom stredisku	133

Predslov

Počul som... existuje staré príslovie: „Raz ma oklameš, tvoja hanba. Ak ma oklameš dvakrát, moja hanba.“

Kňazi vás však klamali celé veky a tak dlho, že je to už takmer akceptovaný jav. Je to tak dávno, že to berieme ako samozrejmosť – nikto si nemyslí, že ho klamú.

*Blázon, ktorý vie, že je blázon,
je oveľa múdrejší.*

*Blázon, ktorý si myslí, že je múdry,
je naozaj hlupák.*

Zamyslite sa: Čo si myslíte o sebe? Bude bolestné vidieť svoju hlúposť. Je ľahké vidieť iných ľudí ako hlupákov. V skutočnosti každý vie, že všetci ostatní sú hlupáci, ale vidieť vlastnú hlúposť je veľký krok k múdrosti. Vidieť svoju vlastnú hlúposť už znamená transformovať svoje bytie, svoje vedomie.

Osho

KAPITOLA 1

Smäd

Moji milovaní,

vítam vás. Nemôže byť väčšia radosť ako táto – že niektorí ľudia majú záujem o zbožnosť, že túžia poznať pravdu a význam života. Ak cítite smäd, túžbu, ak vaše srdce túži poznať život, potom vás vítam.

Možno mnohí ľudia prišli počúvať či len stráviť čas. A predsa ich vítam. Vítam ich s tým, že pravda, na ktorú sa nezdáme byť pripravení, mnohokrát brnkne na určitú strunu v srdci a stane sa začiatkom niečoho, na čo sme neboli pripravení.

Pre tých, ktorí sú smädní – a pre tých, ktorí smädní nie sú, aj pre nich môžu byť rozhovory v týchto štyroch dňoch užitočné. Preto vás vítam. A dnes, v tejto úvodnej prednáške, budem hovoriť o tom, čo považujem za najdôležitejšiu vec v živote, bez ktorej sa nezačne žiadne hľadanie akéhokoľvek druhu.

V rámci štyroch plánovaných príhovorov som zväžil štyri body, o ktorých budem hovoriť. Dnes to bude o smäde, túžbe. Zajtra o ceste. Potom o bráne a posledný deň o vstupe.

Vo všeobecnosti predpokladáme, že žijeme. Avšak len málokto žije v pravom zmysle slova. Veľmi málo ľudí si dokonca uvedomuje, že žije, či tú tajomnú bytosť, ktorá v nich prebýva. Žijeme neznámi a takmer nepoznaní sebou samými a určite nebude zvláštne, ak nám takýto život nemôže poskytnúť blaženosť a pokoj. Život sa prirodzene stane utrpením, úzkosťou, trápením a bolesťou. A taký je aj náš život.

Je prirodzené, že sa vo vzťahu k životu objavuje zvedavosť. Chceme vedieť, prečo sme, prečo existujeme. Aký je náš účel? Aký zmysel má naša existencia? Áno, budeme stále žiť, ak nebudeme poznať účel a zmysel, ale život bude pre nás príťažou. Udalosti sa stanú, náš čas uplynie a my dokončíme cestu od narodenia k smrti. Nebudeme však môcť zažiť nijaký zmysel, žiadnu vďačnosť ani požehnanie. Len veľmi málo ľudí pozná význam života. Na to, aby niekto spoznal život, bude najprv nevyhnutné, aby mal v sebe smäd – túžbu.

Raz sa Budha zdržiaval neďaleko jednej dediny. Jedného rána k nemu prišiel muž a povedal mu: „Toľko dní, toľko rokov rozprávaš ľuďom o zbožnosti, oslobodení a bytí. Koľko ľudí však dosiahlo zbožnosť?“

Budha povedal...

[Žena v publiku začne niečo hlasno hovoriť. Osho pokračuje.]
Možno máte pocit, že s ňou niečo nie je v poriadku, ale taký je takmer každý. Niektorí hovoria, iní mlčia, ale to nie je veľký rozdiel. Tí, ktorí mlčky sedia, na tom nie sú o nič lepšie. Naša myseľ je taká šialená a bláznivá. Nevieme, čo robíme, čo hovoríme a o čom hovoríme. Dokonca si ani neuvedomujeme, ako žijeme. A práve preto sa dejú takéto veci.

Budha povedal: „Štyridsať rokov som ľuďom vysvetľoval, rozprával som im – hovoril som im o zbožnosti a zmysle života. Je správne, že sa pýtaš, koľko ľudí dosiahlo oslobodenie a koľko ľudí prešlo k prežívaniu zbožnosti. To, na čo sa pýtaš, je správne. Ale skôr než ti odpoviem, chcel by som, aby si zašiel do dediny – do malej dediny – a spýtal sa každého, či chce dosiahnuť zbožnosť. Koľko ľudí má v srdci túžbu?“

Muž odišiel. Od rána do večera sa pýtal všetkých v dedine. Bolo tam málo ľudí a on si urobil zoznam všetkých ich želaní.

Niektorí chceli bohatstvo, iní postavenie, ďalší chceli slávu a niektorí mali nejaké iné želanie. Nikto si však neželal dosiahnuť zbožnosť.

Vrátil sa späť. Budha povedal: „Ak niekto nechce zbožnosť, nemožno mu ju nanútiť. Nikto ju nemôže nikomu dať. Človek musí cítiť smäd, až potom môže hľadať vodu. A ak má človek v sebe smäd, vodu určite nájde.“

Takže prvá požiadavka znie: všetci, ktorí majú záujem o poznanie života, ktorí chcú poznať tajomstvo, zmysel, ktorý je v nich samých, musia zistiť, či v nich je nejaký smäd alebo nie. Mnohí z nás v sebe nemajú žiaden smäd ani nijakú túžbu. Nie je v nás páľčivá nespokojnosť. Sme spokojní, takmer všetci sme spokojní s tým, ako sa máme. A ani si to neuvedomujeme: žiadna nespokojnosť v nás nikdy nevzniká. Nikdy sa v nás nerozhorí intenzívne horiaci plameň nespokojnosti.

Zbožní ľudia bežne hovoria, že by sme mali byť spokojní. Ja vám však hovorím, aby ste boli nespokojní, pretože v živote spokojného človeka nebude možné nijaké hľadanie, žiadne skúmanie. Spokojný človek, ktorý súhlasí s tým, aký je život, ktorý sa uspokojí s tým, čo je, nemôže v živote stúpať vyššie. V jeho živote nebude možný žiadny pokrok. Nespokojnosť je prvým znakom náboženského človeka. Nespokojnosť je potrebná na hľadanie pravdy – nespokojnosť s tým, aký je život.

Stávame sa nespokojnými, ale nie nespokojnými so životom, avšak so záležitosťami života. Niekto je nespokojný so svojím postavením a chce byť vyššie. Iný je nespokojný s akýmkoľvek bohatstvom, ktoré má, a chce viac. Niekto je nespokojný s tým, čo má, a chce iné veci. My však nie sme nespokojní so životom.

Človek, ktorý je nespokojný s vecami, nemá záujem o náboženstvo. Človek, ktorý je nespokojný so samotným životom, začína vstupovať do náboženstva. Náboženský život sa začína až nespokojnosťou so

životom. Svoju nespokojnosť však vyčerpávame len konkrétnymi záležitosťami a nezostáva v nás energia nespokojnosti, aby sme sa stali nespokojnými so samotným životom. Všetci sme nespokojní, ale sme nespokojní s vecami, ktoré nás vtahujú do sveta. Nie sme nespokojní s tým zdrojom, ktorý nás môže priviesť k hľadaniu pravdy.

Musíte si uvedomiť, a to stojí za úvahu, že smer nespokojnosti by nemal byť nasmerovaný k vonkajšku. Mal by smerovať dovnútra. V každom, kto je nespokojný s vnútrom, sa nevyhnutne začne prebúdzat smäd, túžba ísť hľadať pravdu.

Poznáme život, aký je vonku, aj rozsah tohto života. V našom vnútri však existuje život, o ktorom nevieme. A dôvod, prečo ho nepoznáme, nie je ten, že by sme o ňom mali menej vedomostí. Príčina toho, že ho nepoznáme, nie je v tom, že by naše schopnosti boli menšie, ani v tom, že naša schopnosť poznania je menšia a že ju môže dosiahnuť len veľmi málo ľudí. To nie je dôvod. Každý človek má v sebe schopnosť a spôsobilosť, ale naša nespokojnosť nie je voči vnútru. Nie sme nespokojní so svojou existenciou. Sme s ňou úplne spokojní.

A to je prekvapujúce, lebo ak budeme pátrať, ak sa trochu zamyslíme a budeme o tom uvažovať, či nezistíme, že naša existencia a stav nášho vedomia nie sú hodné spokojnosti? Chceli by sme s tým byť spokojní? Nikdy však nevenujeme pozornosť týmto smerom. Žiadna naša pozornosť, nijaké naše myšlienky tam nesmerujú. Pamätajte si však, že tam, kam nesmeruje naša pozornosť, zostávajú dvere zatvorené. Kamkoľvek sa dostane naša pozornosť, tam sa začnú dvere otvárať – a tam, kam sa pozornosť nedostane, zostávajú zatvorené.

Možno si spomínate, možno ste niekedy videli... Práve teraz ma počúvate. Na ceste je počuť hluk prechádzajúcich vozidiel, ale možno ste takí zaujatí počúvaním mojich slov, že si nevšimnete prechádzajúce autá. Ak vám poviem, že na ceste sú vozidlá a všelijaký hluk, uvedomíte si to, ak tam upriamite svoju pozornosť. Práve teraz, keď hovorím, je

vaša pozornosť upriamená na mňa a ani si nevšimnete, že stolička, na ktorej sedíte, je veľmi tvrdá a tlačí vás. Keď vám však poviem, že sedíte na stoličke, vaša pozornosť sa okamžite obráti na stoličku a budete cítiť, že pod vami je sedadlo stoličky. Kamkoľvek smeruje vaša pozornosť, máte vedomie len v tomto smere.

Chlapec, ktorý sa hrá na ihrisku, si môže poraniť nohu, ale neuvedomuje si, že ho tá noha bolí, kým sa hra neskončí. Až keď sa hra skončí, uvedomí si, že má zranenú nohu a krváca. Po celý čas bol zranený a krvácal, ale nemal o tom ani potuchy. Prečo? Prúd jeho pozornosti nesmeroval týmto smerom. Uvedomujete si len to, kam nasmerujete svoju pozornosť.

V roku 1920 podstúpil kráľ Kaši operáciu. Povedal, že počas operácie nechce užiť chloroform, nechce nijakú anestéziu. Spýtali sa ho: „Ako vás teda môžeme operovať?“

„Budem čítať Gítu. Keď čítam Gítu, zabudnem na celý svet. Vtedy ma môžete operovať,“ odvetil kráľ.

Lekári s tým mali problém. Mohlo by to byť nebezpečné. Pri čítaní Gíty by sa mohla prerušiť jeho pozornosť. Lekári teda najprv vykonali menší zákrok, aby to preverili. Zistili však, že aj keď mu počas čítania Gíty rozrezali ruku, neuvedomil si to.

Potom urobili veľký zákrok. Hovorilo sa o ňom po celom svete. Bola to operácia brucha, veľká operácia. Kráľ pokračoval v čítaní Gíty a lekári operovali.

A potom tu bol kalif Omar. Bol to úžasný muž. Na bojisku ho zasiahol šíp. Šíp ho prebodol tak hlboko, že ho bolo veľmi ťažké odstrániť. Mal obrovské bolesti.

Lekári sa pýtali: „Čo máme robiť?“

Ľudia odpovedali: „Keď si Omar sadne k rannej modlitbe, potom ho vytiahnite. Ani sa o tom nedozvie.“

Keď sa Omar začal ráno modliť, šíp mu vytiahli a on si to ani neuvedomil. Jeho pozornosť bola niekde inde.

Kamkoľvek sa upriami naša pozornosť, uvedomujeme si len túto realitu a nevnímame žiadnu inú. Naša pozornosť nesmeruje dovnútra. Je zameraná na vonkajšok, takže si uvedomujeme vonkajší svet, a nie ten vnútorný. Naša pozornosť je zameraná na telo, sme si vedomí tela, ale nevieme nič o bytosti.

Sú ľudia, ktorí sa pýtajú: „Existuje duša?“ Stačí im povedať, že duša určite existuje, ale oni sa na ňu nesústredia. Pamätajte si, že kdekoľvek sa nachádza vaša pozornosť, uvedomujete si len túto skutočnosť. Nemôžete si uvedomovať nič iné.

Naša pozornosť nie je upriamená na vnútro, všetka naša pozornosť smeruje len von. Ak svoju pozornosť stiahneme z jednej veci, prejde na inú. A ak ju stiahneme z druhej, príde tretia. Nemáme žiadnu prestávku, aby sme svoju pozornosť obrátili dovnútra. A práve preto vonkajšia nespokojnosť neumožňuje našej pozornosti obrátiť sa dovnútra. Musíme byť nespokojní so životom a potom sa prúd našej pozornosti začne presúvať dovnútra. Ako sa to môže stať? Aká je k tomu cesta? O tom budeme diskutovať počas týchto štyroch dní.

Ako sa teda môže naša pozornosť presunúť dovnútra a umožniť nám prežívať našu realitu? Len táto skutočnosť je pravda a kto spozná sám seba, spozná aj zbožnosť. To, čo som vo svojom strede, vo svojich koreňoch, vo vnútornej časti svojej bytosti, je aj celý svet.

Celé úsilie všetkých duchovných praktík a náboženstiev sa zaoberá jedinou záležitosťou: ako môže prúd našej pozornosti, prúd nášho vedomia prúdiť dovnútra namiesto toho, aby prúdil von? Neznamená to, že oslepeme voči vonkajšiemu svetu, že stiahneme svoju pozornosť

z vonkajšieho sveta do takej miery, že sme pre vonkajší svet mŕtvi. Znamená to len to, že ak sa nám podarí nájsť určitý oddych od vonkajšieho sveta či uvoľnenie čo i len na niekoľko okamihov a dokážeme preniesť prúd svojho vedomia dovnútra, potom sa nám sprístupní jedinečný zdroj života.

Budeme schopní spoznať realitu, ktorá nás drží v tele, nesie mnohými zrodeniami a ktorá nami prechádza – ktorá v nás bola, keď sme boli deťmi, ktorá v nás bola, keď sme sa stali mladými, a ktorá v nás bude, keď zostarneme. A ak to spoznáme, budeme vedieť, že tam bola, aj keď sme sa nenarodili, a bude tam, aj keď zomrieme. Bez poznania tohto zdroja života nikdy nebol a ani nemôže byť dosiahnutý zmysel hľadania života.

Ako teda môžeme obrátiť svoju pozornosť dovnútra? Dnes by som chcel povedať, že otázka obrátenia pozornosti dovnútra vyvstáva až vtedy, keď nám dôjde, že stav, v ktorom sa nachádzame, nie je stavom, s ktorým by stálo za to uspokojiť sa.

Jednej noci prišiel za Ježišom Kristom mladý muž menom Nikodém a povedal: „Chcem poznať Boha.“

Ježiš Kristus sa naňho zadíval a odvetil: „Skôr ako spoznáš Boha, budeš musieť prijať ďalšie narodenie. Budeš sa musieť znovu narodiť.“

Nikodém pravdepodobne nechápal, čo znamená znovuzrodenie. „Takže potom spoznám Boha aj po smrti?“

Ježiš Kristus povedal: „Nie, to nie je to. Taký, aký si, nemôžeš poznať Boha. Budeš sa musieť stať novým človekom, čo znamená len to, že prúd tvojej pozornosti, prúd tvojho vedomia, skúsenosť tvojho vedomia, tvoja pamäť a tvoje poznanie začnú prúdiť tam, kde je tvoje bytie, kde je tvoja existencia. Potom sa staneš novým človekom.“

Na to je potrebný smäd. Nikto vám nemôže dať smäd. Každý vám môže dať vodu, ale nikto vám jednoducho nemôže dať smäd. A ak smäd nie je, potom je voda zbytočná. Ak je pred vami obrovské jazero, ale vy nie ste smädní, voda je zbytočná.

Na tejto zemi žili budhovia, mahávírovia, kristovia, krišnovia, rámovia a mohamedovia. Prešli popri nich tisíce ľudí, ale len tí, ktorí mali smäd, v nich mohli spoznať vodu. Tí, ktorí v sebe nemali smäd, ostali nepoznaní. Voda je tu vždy, ale nie každý má v sebe smäd. A smäd vo vás nemôže vyvolať nikto iný ako vy sami.

Ako vzniká smäd? Ak smäd neexistuje, ako vznikne? Smäd pramení z bolesti, z nejakého zážitku bolesti. V živote je veľa bolesti aj veľa nešťastia. My sa však snažíme nájsť spôsob, ako na nešťastie zabudnúť – a tak nedovolíme, aby sa z nešťastia zrodila bolesť.

Ak vo vašom okolí niekto zomrie – každý deň niekto zomiera, ale keď vidíte, že niekto zomiera, nevystáva vo vás otázka, že aj vy zomriete? Ak táto otázka nevznikne, nikdy sa vo vás tento smäd nezrodí. Čo vidíte každý deň okolo seba? Pri všetkom, čo vidíte, ak máte otvorené oči, zrodí sa vo vás veľký smäd, túžba poznať život, túžba po spoznaní života a jeho transcendencii.

Bjazid bol jedinečný mystik a niekto sa ho spýtal: „Ako sa tvoje oči obrátili k zbožnosti?“ Bjazid odpovedal: „Keď som v živote videl utrpenie, moje oči sa obrátili k zbožnosti.“ My však nie sme schopní vidieť v živote utrpenie. Všetci sme obklopení utrpením, ale utrpenie nevidíme. A keď ho vidíme, snažíme sa naň mnohými spôsobmi zabudnúť.

Mám priateľa, ktorému zomrel malý syn. Prišiel za mnou a spýtal sa ma, či existuje reinkarnácia. Spýtal som sa: „Prečo sa pýtaš?“

Povedal: „Môj malý syn zomrel a chcem vedieť, či existuje reinkarnácia.“

Odpovedal som: „Snažíš sa nájst spôsob, ako zabudnúť na utrpenie spôsobené jeho smrťou? Ak ti poviem, že reinkarnácia existuje a že tvoj syn nie je mŕtvy a jeho duša žije, odídeš spokojný. Snažíš sa zabudnúť a poprieť šok zo smrti svojho syna.“

Zašiel za mníchom a ten mu povedal: „Nemusíš sa ničoho obávať. Viem, že tvoj syn sa narodil v nebi.“

Vrátil sa späť s pocitom úplnej spokojnosti. Povedal som mu: „Smrť bola pre teba príležitosťou, aby si sa prebudil. Mohol sa v tebe zrodiť smäd. Túto príležitosť si jednoducho premárnil.“

Každý deň premárnime príležitosti. A tie sa skladajú z problémov v živote. Ak sa na ne pozrieme pozorne, môžu sa zrodiť prebudenie, smäd a nespokojnosť. My sa ich však snažíme popierať, zabúdame na ne a snažíme sa pre ne nájst vysvetlenie. Ak sa však pri každom probléme, ktorý život prináša, upokojíme s útechou, život nebude schopný vytvoriť bolesť, ktorá by mohla rozbiť našu ospalosť a prebudiť nás. Ťarcha nášho životného utrpenia sa musí zintenzívniť, aby sme prerušili spánok.

Možno ste si všimli, že nie je ľahké prebudiť sa z príjemného sna. Keď však máte nepríjemný sen, nočnú moru, v ktorej ste spadli z útesu alebo na vás spadla skala, potom sen netrvá dlho, prestane. Sen sa zastaví len počas utrpenia.

Tí, ktorí žijú život v spánku, sa tiež prebudia len vďaka utrpeniu. Utrpenie je požehnaním, ak ho človek dokáže vidieť, inak je utrpenie prekliatím, keď sa naň snažíme zabudnúť. A v živote je toľko utrpenia. Všade naokolo je život plný utrpenia. My však zatvárame oči a hľadáme spôsoby, ako prostredníctvom drobných radostí na utrpenie zabudnúť. Potom sa nezrodí smäd a všetky reči o Bohu a duši sú zbytočné a nezvzniká v nás hlboká túžba. Všetko sú to len reči, hovorí naše

podmieňovanie, vzdelanie a kultúra. Tieto veci sme sa naučili a jednoducho ich opakujeme. Nevytvárajú však žiadnu túžbu, aby v našom živote nastala revolúcia.

Revolúcia je potrebná. Ak sedíte v tejto budove a dozviete sa, že horí, vybehnete von. Vtedy sa nebudete nikoho pýtať: „Aká je cesta von?“ Ani sa nebudete pýtať, ako sa dostať von. Nebudete lamentovať: „Je tu tak veľa ľudí. Ako sa len dostanem von?“ Nebudete sa pýtať na nič, ak viete, že budova horí, jednoducho sa pokúsíte dostať von.

Ak vidíte, že svet je v plameňoch a život je obklopený utrpením, potom sa vo vás zrodí túžba dostať sa z neho von a povzniesť sa nad tento svet. Bude možné uskutočniť revolúciu. Túto biedu nemusíte odnikiaľ prinášať, je prítomná všade okolo. Smrť si nemusíte priniesť odnikiaľ, nemusíte si ju predstavovať. Je neustále prítomná a deje sa v každom okamihu. Pravda je, že každú minútu zomierame. Aj ja každý deň hovorím, že zomierame každú chvíľu. Ak sa pozrieme na seba, zistíme, že zomierame. Každý z nás zomiera od okamihu narodenia a pomaly zomiera ďalej. Koľko dní ste prežili, do takej miery ste zomreli. Ešte niekoľko dní a potom sa proces vášho umierania zavŕši a vy zomriete.

V Maháraštre žil mních Eknath. Istý muž chodil k Eknathovi už dlho a kládol mu veľa otázok. Raz sa ho ten muž opýtal na zvláštnu vec. Bolo ráno a Eknath sedel v chráme. Mladý muž prišiel a povedal mu: „Poznám ťa už dlho. A odkedy ťa poznám, vynárajú sa mi v mysli rôzne otázky. Vždy sa však vyhýbam jednej otázke, ktorú ti chcem dnes položiť.“

Eknath povedal: „Pýtaj sa.“

Mladý muž odvetil: „Chcem sa pýtať na to, že zvonku je tvoj život úplne pobožný. Ale máš nábožnosť aj vnútri alebo nie? Zvonka vyzeráš úplne zbožne, božsky. Ale čo je vnútri? Chcem sa opýtať niečo o vnútri. Vzniká v tebe hriech alebo nie? Vzniká

v tebe zlo alebo nie? Vznikajú v tebe hriechne myšlienky alebo nie?“

Eknath povedal: „Hneď ti odpoviem. Najskôr ti však poviem jednu dôležitú vec, kým na ňu zabudnem. Včera som si náhodou všimol tvoju dľaň a videl som, že tvoja smrť je veľmi blízko. O sedem dní zomrieš. Tak som si pomyslel, že ti to najprv poviem, kým ti odpoviem na tvoju otázku, aby som na to nezabudol. Teraz sa ešte raz opýtaj na to, na čo si sa chcel spýtať.“

Mladík vstal a povedal: „Ak budem mať príležitosť, prídem zajtra.“ Potom sa mu roztriasli ruky a nohy.

Eknath sa spýtal: „Kam sa ponáhľaš? Sedem dní je dosť. Tak prečo tá panika? Každý musí zomrieť.“

Teraz však mladík už nepočúval Eknathove slová. Otočil sa na odchod z chrámu. Tesne pred tým, keď prišiel, mal v nohách toľko sily. Mal energiu a určitú potenciu. Ale teraz, keď odchádzal, opieral sa o stenu. Každý, kto vie, že o sedem dní zomrie, naraz zostarne. Na schodoch sa mu nohy roztriasli ešte viac, vyšiel von, spadol a omdlel. Niekoľko ľudí ho zdvihlo a vzalo domov. Zišli sa jeho príbuzní a priatelia a všade sa rozniesla správa, že mladík je blízko smrti. Po siedmich dňoch mala prísť jeho smrť.

Večer siedmeho dňa, keď sa chystalo zapadnúť slnko, členovia jeho rodiny plakali. Zhromaždili sa jeho susedia a mladý muž ležal na posteli. Eknath išiel do jeho domu. Všade bolo cítiť smrť. Keď ho uvideli, všetci začali plakať.

Eknath povedal: „Neplačte, len ma zaveďte dovnútra.“ Vošiel dovnútra, potriasol mladíkom a povedal: „Môj priateľ, prišiel som sa ťa opýtať na jednu vec. Vznikol v tebe za týchto sedem dní nejaký hriech? Nejaké zlo, nejaká túžba?“

Muž s veľkými ťažkosťami otvoril oči a povedal mu: „Robíš si žarty zo zomierajúceho človeka!“

Eknath povedal: „Aj ty si si robil žarty z umierajúceho človeka. Tvoja smrť ešte neprišla a tvoja otázka bola zodpovedaná.“

V človeku, ktorý začne vidieť smrť, sa hriech sám od seba začne z jeho vnútra vytrácať. Oslobodí sa od zla. A keď človek začne vidieť smrť, nastane v jeho vnútri revolúcia. Obráti sa chrbtom k svetu a svoju tvár obráti k zbožnosti.

Eknath povedal: „Tvoja smrť ešte neprišla. Len som ti odpovedal na tvoju otázku. Vstaň a neboj sa.“ Pokračoval: „Či smrť príde po siedmich dňoch, po siedmich rokoch alebo po sedemdesiatich rokoch, aký je v tom rozdiel? Stačí, že smrť nastane. Počítanie počtu dní na tom nič nemení. Alebo áno? Podstatný je samotný fakt, že smrť nastane.“

A pokračoval: „V deň, keď som si uvedomil, že existuje smrť, práve v ten deň sa v mojom živote odohral prevrat. V ten istý deň som sa stal úplne iným človekom.“

Nie všetci si uvedomujeme, že existuje smrť. Hoci vidíme, že smrť sa deje, neuvedomujeme si, že smrť existuje. Keby sme vedeli, že smrť existuje, zrodila by sa v nás túžba po poznaní života. Ako sa u tých, ktorí len prijímajú tento život taký, aký je, môže zrodiť túžba po poznaní života? A tí, ktorí predpokladajú, že tento život je sám osebe životom, ako sa môžu stať nespokojnými, aby mohli dosiahnuť skutočný život?

Toto nie je život. Je to len dlhá cesta k smrti. Kým sa toto vedomie neusadí hlboko v našom vnútri, naše nohy sa nemôžu pohnúť smerom k zbožnosti. Dovtedy je pre nás jednoducho nemožné urobiť tento krok. Ak sa nad tým naozaj zamyslíme, ako to môžeme nazvať životom?

V deň, keď som sa narodil – ako to vnímam ja –, som práve od toho dňa začal umierať. Smrť nie je náhla nehoda, je to postupný vývoj, rast.

Odo dňa, keď som sa narodil, sa moja smrť rozpína. Smrť sa vo mne zhusťuje a jedného dňa dosiahne svoj úplný vrchol. Budete si myslieť, že moja smrť nastala v ten deň. Chcel by som vám povedať, že som začal umierať už odo dňa, keď som sa narodil.

Deň narodenia a deň smrti sa nelíšia. Už deň narodenia je dňom smrti. Zomierame postupne ďalej, ale nie sme si toho vedomí. A stále si myslíme, že smrť príde „jedného dňa“, a preto sme veľmi uvoľnení. Smrť prichádza každú chvíľu. Tí, ktorí si myslia, že raz príde, sa mýlia. A nikdy sa nepozastavujeme nad tým, že ak sme nažive, ako mohla vstúpiť smrť? Zamysleli ste sa niekedy nad tým, že ak ste nažive, ako mohla vstúpiť smrť, keďže život a smrť sú protichodné?

Kedysi žil jeden mystik. Nieкто za ním prišiel a spýtal sa ho: „Pochopil si, čo je to smrť?“

Mystik povedal: „Ak sa chceš spýtať na smrť, spýtaj sa mŕtveho. Ja som živý človek. Smrť nepoznám, tak ako o nej môžem hovoriť? Ak sa chceš spýtať na smrť, choď a spýtaj sa mŕtvych ľudí. Oni to možno vedia. Ja som živý človek, tak ako vám môžem povedať, čo je to smrť? Nikdy som nezomrel, ani nikdy nemôžem zomrieť. Život je život.“

Pripomenul som si ešte jednu vec...

V jednom kláštore zomrel mních. Zhromaždilo sa mnoho ľudí, ktorí plakali a vyjadrovali sústrasť. Ľudia očakávali, že príde aj hlavný mních kláštora, ale neprišiel. Zišli sa však všetci ostatní. Žilo tam päťsto mníchov a všetci prišli. Majster kláštora však neprišiel. Keď mnisi pripravili telo a všetko ostatné, pribehol majster a povedal: „Počul som veľmi prekvapujúcu správu, že tento mních zomrel.“

Ludia sa pýtali: „Čo je na tom také prekvapujúce?“

On odpovedal: „Chcel by som vidieť, kde je mŕtvy mních.“
Vošiel dovnútra. Tam našiel všetkých mníchových priateľov,
ktorí plakali. Ležala tam mŕtvola človeka a starý majster sa ich
spýtal: „Je tento muž mŕtvy alebo živý?“

Ludia povedali: „Je to niečo, na čo sa treba pýtať? Pripravuje
sa jeho hrob, prestal dýchať. Vari nevidíte telo?“

Majster odvetil: „Mám veľké ťažkosti. Vidím, že to, čo bolo
v tomto človeku živé, je stále živé, a to, čo bolo mŕtve, je stále
mŕtve, len spojenie medzi nimi je prerušené. Takže keď hovoríte,
že mních zomrel, prekvapuje ma to, pretože ako môže zo-
mrieť to, čo bolo živé? Život a smrť sú protiklady.“

Napríklad ak sa vás opýtam: „Môže byť biela farba aj čierna?“ Odpo-
viete: „Ako môže byť biela farba čierna? Ak sa stane čiernou, potom
nezostane bielou. A ak zostane biela, potom sa nestane čiernou.“

Biela farba je biela a čierna je čierna. Smrť je smrť a život je život.
Život nikdy nemôže byť smrťou a smrť nikdy nemôže byť životom. Preto
by sme na konci, keď príde smrť, mali pochopiť, že to, čo sme považovali
za zrodenie, nebol začiatok života. Bol to len začiatok smrti, pretože to,
čo existuje na začiatku, sa nakoniec rozrastá a stáva sa koncom. To, čo
je v semienku, sa samo premení na strom. Smrť je konečný strom.
Semenom smrti je teda ukryté v narodení. Zrodenie nie je začiatkom ži-
vota, je to len začiatok smrti.

Čo je potom život? Túžba po živote sa môže zrodiť len vtedy, keď si
jasne uvedomíme a naše vedomie prijme, že to, čo považujeme za život,
nie je život. Tým, že tento život považujeme za život, ako môžeme
smerovať k skutočnému životu? Keď však tento život vyzerá ako smrť,
zrazu sa v nás prebudí akýsi smäd, ktorý driemal mnoho, mnoho živo-
tov, a my sa staneme iným človekom. Ste tým, čím je vaša túžba. Ak je

vašou túžbou získať bohatstvo, dom alebo postavenie, potom ste tým, čím ste. Ste niekým z tejto kategórie. Ak máte smäd po živote, stanete sa úplne iným človekom. Znovuzrodíte sa.

A dnes, keď sa pozerám na to, ako sa rodí túžba, by som vám chcel povedať, aby ste sa vzdali ilúzie, že tento život považujete za život. To, čo považujete za život, začnite vnímať ako smrť – nie preto, že to hovoria ja. Ak to tak začnete vnímať preto, že to niekto hovorí, bude to faľošné a prázdne. Jednoducho to vnímajte sami. Otvorte oči a uvidíte všetkých týchto ľudí, ktorí tu sedia. Zdajú sa vám mŕtvi alebo živí? Všetci títo ľudia, ktorí kráčajú po cestách, sú živí alebo mŕtvi? Ak sa vám zdajú živí, potom opustíte myšlienku zbožnosti a pravdy, lebo nenastal čas, aby ste sa pohybovali v týchto dimenziách. Základy ešte nie sú pripravené. Ak sa vám však zdajú mŕtve, potom sa vo vašom živote priblížil čas revolúcie. Základ je pripravený.

Aký je rozdiel v tom, že každý z vás má určený čas, kedy zomrie? Každý z vás má konkrétny čas – niekto zomrie o dva roky, iný o desať rokov a ďalší o dvadsať rokov. Všetci máme určené, kedy zomrieme. Avšak pre niekoho, kto to vidí, sa mu všetci budú zdať mŕtvi. Jedna vec je, že jeden človek zomrie skôr a iný neskôr, ale všetci zomrú. Všetci zomierajú, v skutočnosti už všetci zomreli.

Určite ste počuli...

Budhov otec sa o syna veľmi dobre staral, lebo astrológovia o ňom v detstve povedali niečo zvláštne, a to, že v živote tohto dieťaťa sú len dve možnosti: buď sa stane najväčším cisárom sveta, alebo žobrákom, sannjásinom.

Otec Sidhárthu Gautamu sa spýtal: „Ako mu môžem zabrániť, aby sa stal sannjásinom?“

Astrológovia odvetili: „Vychovajte ho tak, aby nevidel život. Ak uvidí život, stane sa sannjásinom.“ Naozaj, komu sa stane, že